

21 501-28 Defensieraad

Nr. 284 Brief van de minister van Defensie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 mei 2025

Hierbij ontvangt u het verslag van de informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) Defensie van 2 en 3 april te Warschau, Polen. De ministers van Defensie spraken over de militaire EU-steun aan Oekraïne en het Witboek Europese Defensie Gereedheid 2030 (hierna: Witboek).

1. Werksessie over militaire EU-steun aan Oekraïne

De Hoge Vertegenwoordiger (HV) benadrukte tijdens haar eerste (informele) RBZ Defensie het belang van militaire EU-steun aan Oekraïne, die essentieel is om tot een rechtvaardige en duurzame vrede te komen. Nagenoeg alle lidstaten benadrukten de urgentie om nu te handelen en spraken het belang uit van het (extra) steunen van Oekraïne in deze cruciale fase van de oorlog. De HV herhaalde haar eerdere oproep om in 2025 ten minste 2 miljoen stuks groot kaliber artilleriemunitie te leveren. Nederland levert op dit vlak grote inspanningen om een substantiële bijdrage aan dat getal te realiseren, waarover de Kamer via de gebruikelijke leveringenbrief wordt geïnformeerd. De HV benadrukte tevens dat het onacceptabel is dat er nog geen oplossing is voor de EPF blokkade. Een grote groep lidstaten, waaronder Nederland, spraken steun uit voor het plan van de HV en benoemden het belang van het deblokken van de EPF gelden. Nederland vroeg in dit kader ook aandacht voor de inzet van de Russische bevroren tegoeden.

De Oekraïense minister van Defensie Umerov sprak de Raad via VTC toe en uitte zijn dankbaarheid voor de militaire steun van de EU, die cruciaal is voor hun vermogen om de Russische agressie te weerstaan. Het uiteindelijke doel voor Oekraïne is een rechtvaardige en duurzame vrede in Oekraïne en voor heel Europa. Hij bevestigde dat het Witboek voor Europese defensie in Oekraïne goed is ontvangen en gaf aan dat alle initiatieven om de Oekraïense en Europese defensie-industrieën te integreren verwelkomd worden. Het voortzetten van de militaire steun van de EU aan Oekraïne blijft essentieel.

De aanwezige plaatsvervangend SG NAVO Shekerinska benadrukte het belang van duurzame vrede in Oekraïne voor de veiligheid van Europa en de wereldwijde stabiliteit. Zij verzekerde dat de prioriteit blijft om de steun aan Oekraïne op een vergelijkbaar niveau als vorig jaar voort te zetten. Plv. SG NAVO sprak steun uit voor de inspanningen die momenteel worden geleverd om een mogelijk staakt-het-vuren te ondersteunen en onderstreepte het belang van samenwerking tussen EUMAM en NSATU. Het overgrote deel van de lidstaten prees de militaire missie EUMAM en sprak steun uit voor het verbeteren en verbreden van het mandaat.

De Oekraïense veiligheid is onlosmakelijk verbonden met Europese veiligheid. Veel lidstaten verwelkomden daarom EU-initiatieven om blijvend te investeren in de Europese en Oekraïense defensie-industrie. De Eurocommissaris voor Defensie en Ruimte herinnerde de aanwezigen eraan dat de EU de grootste en meest stabiele leverancier van steun aan Oekraïne is. Vrijwel alle lidstaten spraken hun steun en waardering uit voor zijn op 19 maart gepresenteerde Witboek. Met dit initiatief is een belangrijke stap gezet om de samenwerking en integratie van de defensie-industrie in Europa en in Oekraïne te intensiveren. In het Witboek staan daarnaast belangrijke pijlers om steun te blijven bieden. Bijvoorbeeld door de *EU-Ukraine Task Force*, het *EU Defence Innovation Office* in Kiev en de financiële mogelijkheden van *ReArm*. Nederland riep lidstaten op om zo veel mogelijk bij te dragen; er zijn meerdere lidstaten die ver boven hun *fair share* steunen, maar ook dat er een aantal achterblijven.

2. Werksessie over het White Paper on the future of European Defence

HV Kallas en Eurocommissaris voor Defensie en Ruimte Kubilius schetsten een overzicht van de belangrijkste elementen van het Witboek, zoals behoefte aan capaciteiten, steun aan Oekraïne en samenwerking met partners. De Commissie benadrukte in dat kader dat er geen concurrentie bestaat met de NAVO en dat de lidstaten soeverein blijven in hun beslissingen over defensie. De Commissie riep de lidstaten ook op snel overeenstemming te bereiken over de SAFE-verordening en gebruik te maken van de extra flexibiliteit door de nationale ontsnappingsclausule te activeren. De Commissie verwees ook naar verdere financieringsmogelijkheden, met name via de EIB, en naar de komende defensie-omnibusverordening die de Commissie in juni presenteert.

Veel lidstaten dankten de Commissie en EDEO voor het goede werk en benadrukten het belang van snelle implementatie van het Witboek. Lidstaten, waaronder Nederland, onderschreven de noodzaak meer en beter samen te werken op het invullen van prioritaire militaire vermogens (*capabilities*). Lidstaten benadrukten daarbij het belang dat de Europese capaciteitsprojecten moeten zijn gebaseerd op de NAVO-doelstellingen. Een sterkere Europese defensie-industrie is daarvoor voorwaardelijk. Ook blijft de samenwerking met NAVO en partners essentieel.

Lidstaten lieten zich positief uit over het SAFE-voorstel. Veel lidstaten onderstreepten dan ook dat vooral uitgaven op nationaal niveau omhoog moeten. Een aantal lidstaten, waaronder Nederland, pleitte voor openheid van SAFE voor derde landen. Nederland heeft aangegeven dat maatregelen tijdelijk en gericht dienen te zijn, met waarborgen voor schuldhoudbaarheid en financiële stabiliteit.

Een groot deel van de lidstaten prees de Commissie voor de aankondiging van een defensie omnibus, die tot doel heeft knelpunten voor de industrie weg te nemen. Nederland drong hierbij aan op het verbreden van de juridische analyse en aanpak van de omnibus, zodat niet alleen belemmeringen voor de industrie, maar ook voor de gereedstelling en groei van de krijgsmachten aan bod komen.

De minister van Defensie,

R.P. Brekelmans